

LEADER

Abordarea LEADER poate contribui la o dezvoltare echilibrată a teritoriilor rurale montane.

În perioada 2007-2014 au fost constituite la nivel național **163 de Grupuri de Acțiune Locală**, pe o suprafață de cca. **142.000 km²**, cuprinzând aproximativ **30% din populația României** (6,7 de milioane de locuitori).

Contribuția UE prevăzută pentru M19-Dezvoltarea locală a LEADER, în perioada 2014-2020 este de **2.142.450 €**.

Prin noile strategii ale Grupurilor de Acțiune Locală se dorește ca actorii din mediul rural să fie mult mai bine informați și stimulați cu privire la **implicarea în activitățile de dezvoltare ale teritoriului** de care aparțin.

În cadrul abordării LEADER, **inovarea** reprezintă principiul-cheie și va contribui la adaptarea nevoilor la cerințele contextului local.

Abordarea LEADER este susținută prin Prioritatea de dezvoltare rurală **6B "Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale"**.

LEADER contribuie la:

- Reducerea gradului de sărăcie și a riscului de excluziune socială;
- Dezvoltarea infrastructurii de bază și a serviciilor în zonele LEADER;
- Crearea de locuri de muncă în zonele LEADER;
- Conservarea moștenirii rurale și a tradițiilor locale;
- Stimularea și consolidarea dezvoltării locale;
- Acces la rețele TIC.

Alte inițiative locale

Parteneriatul European pentru Inovare (PEI-AGRI) este o altă inițiativă ascendentă, în noul PNDR, care va fi implementată pentru a promova proiectele pilot, noi produse, practici, procese și tehnologii în sectorul agricol și forestier prin intermediul grupurilor operaționale.

Grupurile Operaționale (GO) vor reuni fermieri, deținători de păduri, comercianți cu amănuntul, restaurante, unități de cazare din spațiul rural, cercetători, consultanți, ONG-uri și alți specialiști, pentru a îmbunătăți procesul de dezvoltare socio-economică a spațiului rural.

Cooperarea (Art. 35) sprijină înființarea și funcționarea **grupurilor operaționale**.

Prin cooperare, micii producători pot să dezvolte legături între sectorul agro-alimentar și turistic, prin aprovizionarea cu produse alimentare locale.

GO nu este limitat la o anumită dimensiune teritorială.

GAL-urile pot reprezenta un partener activ în dezvoltarea grupurilor operaționale, prin diseminarea la nivel local a informațiilor cu privire la oportunitățile PEI și prin încurajarea proiectelor inovative la nivelul SDL.

Valoare adăugată prin LEADER:

- **SDL** (Strategia de Dezvoltare Locală) respectă caracterul unic al regiunii;
- Dezvoltarea și consolidarea resurselor umane și know-how prin parteneriate;
- Soluții locale integrate și creative pentru problemele apărute la nivel local;
- Flexibilitate în aplicarea conceptului de inovare în funcție de specificul local;
- Schimburi de experiență și bune practici inter-teritoriale și trans-naționale.

O nouă PAC
Munți de
Oportunități

Foto: Dana Ruța

Selectare SDL (Strategia de Dezvoltare Locală) 2014-2020:

- O singură procedură de selecție a GAL-urilor elaborată de MADR;
- Alocările financiare pentru SDL în funcție de **populație (50% populația, EURO/locuitor)** și **teritoriu (50% teritoriul, EURO/km²)**;
- Calendarul indicativ de selecție GAL se va desfășura pe o perioadă de 17 luni.

Implementarea Politicii Agricole Comune

Dintre politicile comune ale Uniunii Europene, **Politica Agricolă Comună (P.A.C.)** este cea mai veche. Obiectivul său principal este de a sprijini dezvoltarea rurală sustenabilă.

Anul 2014 este unul de tranziție, în care statele membre ale UE vor pregăti punerea în aplicare a noii PAC prin Planul Național de Dezvoltare Rurală (P.N.D.R.).

Prima versiune a PNDR 2014-2020 a fost depusă, pentru aprobare, la Comisia Europeană în data de 1 Iulie 2014.

Potrivit comunicatului de presă al MADR din 1 Iulie 2014, noul PNDR are **15 măsuri de finanțare** și o alocare totală de **9,85 miliarde de euro**.

Elementul central al PNDR este **creșterea competitivității agriculturii, silviculturii și sectorului alimentar** pentru dezvoltarea economică a zonelor rurale și pentru crearea de locuri de muncă.

Protecția, conservarea și utilizarea responsabilă a resurselor de mediu trebuie să fie incluse, din toate punctele de vedere, în PNDR 2014-2020.

Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală (RNDR) va fi reînființată după aprobarea PNDR.

Plățile din PNDR vor fi efectuate prin **Agencia pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR)** și **Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA)**. AFIR este responsabilă de primirea și înregistrarea cererilor de finanțare, contractarea proiectelor pentru măsurile PNDR delegate de AM. APIA este responsabilă de primirea formularelor cererilor de angajament și de plată pentru măsurile cu plăți compensatorii pe suprafață.

PRIORITĂȚI-CHEIE DE DEZVOLTARE RURALĂ

Îmbunătățirea competitivității sectorului agricol

Conservarea ecosistemelor și o utilizare eficientă a resurselor naturale

Crearea condițiilor pentru revitalizarea economică și socială a zonelor rurale

Prioritățile Planului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020:

- P1:** Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale.
- P2:** Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor.
- P3:** Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animale și gestionării riscurilor în agricultură.
- P4:** Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură.
- P5:** Promovarea eficienței resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și mai rezistente la schimbările climatice în sectorul agricol, alimentar și forestier.
- P6:** Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale.

Cele șase priorități vor fi puse în aplicare prin domenii de intervenție și facilitează îndeplinirea de obiective transversale legate de inovare, mediu și atenuarea și adaptarea la schimbările climatice.

O-nouă-PAC-Munți-de oportunități

NouaPACMontana

www.newcapmountain.eu

Responsabilitatea pentru conținutul acestei fișe îi revine în întregime Euromontana și AGROM-RO și nu reflectă punctul de vedere al Uniunii Europene.

Co-finanțat de Direcția Generală pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală a Uniunii Europene

www.newcapmountain.eu

Situația lanțurilor de aprovizionare în zona montană

Cele mai interesante măsuri de dezvoltare rurală

Zona montană

În 28 mai 2014 Guvernul României a adoptat Memorandumul privind aprobarea **Orientărilor strategice naționale pentru dezvoltarea zonei montane defavorizate (2014-2020)**.

Memorandumul are ca scop dezvoltarea spațiului rural montan românesc și alinierea la standardul de dezvoltare al statelor membre UE cu zone montane defavorizate.

Implementarea obiectivelor strategice contribuie și la aplicarea măsurilor de dezvoltare rurală ale PAC 2014-2020.

Zona montană a României reprezintă un teritoriu cu un important potențial economic, social, cultural și de mediu.

Patrimoniul cultural material și imaterial este divers (practicile meșteșugărești, culinare și agricole, dar și stilurile arhitecturale specifice regiunilor în care sunt construite) și poate fi valorificat.

Creșterea animalelor este un domeniu cu tradiție în România, fiind favorizată și de existența pajiștilor naturale montane.

Îmbătrânirea forței de muncă este un dezavantaj în evoluția agriculturii montane și datorită atractivității scăzute a acestui sector pentru mulți tineri.

Zonele rurale montane din România încă sunt afectate de **lipsa sau deficiența infrastructurii**, ceea ce are un impact negativ asupra dezvoltării economice și a calității vieții.

Produs montan

Comisia Europeană, în data de 11 martie 2014, a adoptat *Regulamentul delegat (UE) nr. 665 / 2014 în ceea ce privește condițiile de utilizare a mențiunii de calitate facultativă "produs montan"*.

Conform rezultatelor studiului Comisiei Europene "Etichetarea produselor agricole și alimentare din agricultura montană" (2013), munții produc aproximativ **11,4% din producția agricolă europeană**.

Există interes din partea actorilor rurali montani pentru promovarea produselor tradiționale și pentru dezvoltarea activităților meșteșugărești, de artizanat și a altor activități tradiționale non-agricole cu specific local.

În special populația urbană caută în zona montană produse agro-alimentare de calitate și produse tradiționale.

Inițiativele locale care să facă legătura directă între producători și consumatori sunt puține. În unele regiuni montane este în curs de dezvoltare turismul rural montan, prin intermediul căruia sunt valorificate direct produsele locale tradiționale.

Crearea unor legături între lanțurile locale cu produse tradiționale montane și rețelele de desfacere este o oportunitate pentru dezvoltarea zonei montane din România.

Foto: Dana Ruța

Foto: Asociația AGROM-RO

Foto: Asociația AGROM-RO

Măsuri PNDR 2014-2020

În cadrul programului se definesc 15 măsuri de finanțare, fiecare având sub-măsuri.

- M01 - Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare.
- M02 - Servicii de consiliere (art. 15).
- M04 - Investiții în active fizice (art. 17).
- M06 - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor (art. 19).
- M07 - Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale (art. 20).
- M08 - Investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor (art. 21).
- M09 - Înființarea grupurilor de producători în sectorul pomicol (art. 27).
- M10 - Agro-mediu și climă (art. 28).
- M11 - Agricultură ecologică (art. 29).
- M13 - Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice (art. 31).
- M14 - Bunăstarea animalelor (art. 33).
- M15 - Servicii de silvo-mediu, servicii climatice și conservarea pădurilor (art. 34).
- M16 - Cooperare (art. 35).
- M17 - Gestionarea riscurilor (art. 36).
- M19 - Dezvoltarea locală a LEADER (art. 35 Reg. (UE) Nr. 1303/2013).

Sub-măsura 7.2

"Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică"

Tipul sprijinului:

- înființarea, extinderea și îmbunătățirea rețelei de drumuri de interes local, a rețelei publice de apă și apă uzată;
- investiții în crearea, modernizarea sau extinderea infrastructurii educaționale/îngrijire;
- restaurarea și conservarea patrimoniului cultural de interes local (clasa B);
- investiții pentru accesibilizarea, construcția și/sau modernizarea așezămintelor monahale.

Sub-măsura 1.1

"Sprijin pentru formarea profesională și dobândirea de competențe"

Tipul sprijinului:

- formare profesională pe parcursul întregii vieți, de inițiere, specializare și perfecționare în domenii specifice (agricol, agroalimentar și protecția mediului) și domenii generale (management, marketing, etc).

Sub-măsura 6.2

"Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale" (întreprinderi nou-înființate)

Tipul sprijinului:

- investiții pentru producerea și comercializarea propriilor produse non agricole;
- investiții pentru activități meșteșugărești;
- investiții pentru prestarea de servicii și agroturism.

Foto: Asociația AGROM-RO

Sub-măsura 16.4

"Sprijin acordat pentru cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare, în vederea stabilirii și dezvoltării de lanțuri scurte de aprovizionare și de piețe locale, precum și în vederea realizării de activități corelate de promovare în context local".

Tipul sprijinului

- Crearea / dezvoltarea unui lanț scurt de aprovizionare (cu produse alimentare);
- Activități de promovare referitoare la crearea / dezvoltarea unui lanț (sau lanțuri) scurt(e) de aprovizionare (cu produse alimentare) și la piața locală deservită de acest lanț / aceste lanțuri;
- Implementarea schemelor de calitate ale produselor agroalimentare.